

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Tomáše Rychlého, Ph.D., rozhodl o návrhu ředitele Věznice Odolov, se sídlem v Malých Svatoňovicích, Odolov 41, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Obvodním soudem pro Prahu 2**, a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 31 C 6/2015, o zaplacení 349 625 Kč s příslušenstvím: žalobce **R. L.**, zastoupený JUDr. Tomášem Noskem, advokátem, se sídlem v Červeném Kostelci, Dvořáčkova 1177, a žalovaná **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 424/16,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 31 C 6/2015, o zaplacení 349 625 Kč s příslušenstvím, **je soud**.
- II. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31. 5. 2016, čj. 31 C 6/2015-93, **se zrušuje**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným zvláštnímu senátu dne 19. 7. 2019 se ředitel Věznice Odolov (dále jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. (dále jen „zvláštní senát“), rozhodl tvrzený kompetenční spor ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 31 C 6/2015.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Žalobce utrpěl dne 17. 11. 2006 při výkonu služby úraz, který měl za následek dočasnou neschopnost služby. Dne 15. 10. 2007 vydal lékař Věznice Odolov posudek o zdravotní způsobilosti žalobce se zdravotní klasifikací „C“ – s omezením. Žalobce následně nastoupil řádnou dovolenou, během níž utrpěl dne 6. 11. 2007 další, nepracovní úraz, jehož následkem bylo další léčení a dočasná neschopnost. S ohledem na zdravotní stav žalobce vydala lékařka Věznice Odolov dne 18. 4. 2008 nový zdravotní posudek, v němž změnila zdravotní klasifikaci z „C“ na „D“, čímž byl žalobce uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu služby příslušníka Vězeňské služby České republiky a ke dni 9. 5. 2008 propuštěn ze služebního poměru.

[4] Dne 22. 5. 2008 zaslal žalobce do Věznice Odolov žádost o vydání rozhodnutí o jeho nároku na náhradu škody na zdraví a o poskytnutí náhrady škody na základě jeho služebního úrazu ze dne 17. 11. 2006, která byla rozhodnutím ředitele Věznice Odolov ve věcech služebního poměru ze dne 17. 12. 2008, čj. 6/97/2008-25/Všeob/2, zamítnuta. Rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby České republiky ve věcech služebního poměru ze dne 25. 2. 2009, čj. VS/14/2/2009-50/Pers/215, bylo zamítnuto odvolání žalobce a rozhodnutí ředitele Věznice Odolov potvrzeno. Rozhodnutím ministra spravedlnosti ve věcech služebního poměru ze dne 27. 4. 2011, čj. 320/2009-OJ-SO/11, byla obě rozhodnutí služebních funkcionářů zrušena pro rozpor s právními předpisy. Rozhodnutím ředitele Věznice Odolov ve věcech služebního poměru ze dne 27. 5. 2011, čj. VS 3/67/2011-25/Pers/20, byla žádost žalobce opakovaně zamítnuta. K odvolání žalobce bylo rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby České republiky ve věcech služebního poměru ze dne 25. 8. 2011, čj. VS/58/17/2011-50/Všeob/0865, rozhodnutí ředitele Věznice Odolov zrušeno a věc vrácena služebnímu funkcionáři k novému řízení. Rozhodnutím ředitele Věznice Odolov ve věcech služebního poměru ze dne 15. 1. 2014, čj. VS 12/006/001/2014-25/Pers/200, bylo žádosti žalobce vyhověno a byly mu poskytnuty požadované náhrady škody na zdraví, vzniklé v důsledku služebního úrazu.

[5] Žalobce uplatnil podáním ze dne 7. 3. 2014 u žalované, s odkazem na zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“), nárok na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí ve výši 500 000 Kč a náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení ve výši 450 000 Kč. Stanoviskem ze dne 12. 9. 2014, čj. MSP-895/2014-ODSK-ODSK/8, žalovaná konstatovala promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí a žalobci přiznala částku ve výši 75 375 Kč z titulu náhrady za nepřiměřenou délku řízení. Následnou žalobou u Obvodního soudu pro Prahu 2 se žalobce domáhá zadostiučinění ve výši 349 625 Kč s příslušenstvím z titulu nepřiměřené délky řízení.

[6] Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením ze dne 31. 5. 2016, čj. 31 C 6/2015-93, řízení zastavil (výrok I) s tím, že věc bude po právní moci usnesení postoupena generálnímu řediteli Vězeňské služby České republiky (výrok II), a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

[7] Podle Obvodního soudu pro Prahu 2 žalobce v namítaném řízení uplatnil nárok dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), tedy v rámci v zásadě zaměstnaneckého vztahu, tudíž nejde o výkon veřejné moci, která přímo či zprostředkovaně rozhoduje autoritativně o právech a povinnostech subjektů, které nejsou v rovnoprávném postavení s orgánem veřejné moci a na jejichž vůli obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí. Obvodní soud tak uzavřel, že zákon č. 361/2003 Sb. obsahuje konkrétní právní úpravu odpovědnosti státu za škodu a není tedy dán prostor pro aplikaci zákona č. 82/1998 Sb.

[8] Ředitel Věznice Odolov rozhodnutím ve věcech služebního poměru ze dne 17. 8. 2016, čj. VS-121764-2/ČJ-2016-802500-28, žádost žalobce o náhradu škody jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež měla vzniknout nepřiměřeně dlouhým řízením před služebními funkcionáři Vězeňské služby České republiky, podle § 43 správní řádu odložil, s tím, že zákon č. 361/2003 Sb. neumožňuje bezpečnostnímu sboru poskytnout

příslušníkovi, případně jinému účastníku řízení, náhradu škody za nemajetkovou újmu. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby České republiky ve věcech služebního poměru ze dne 8. 11. 2016, čj. VS-121764-9/ČJ-2016-80000L-51ODV.

[9] Žalobce následně podal proti rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby České republiky žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 1. 6. 2018, čj. 30 A 2/2017-43, odvolací rozhodnutí i rozhodnutí prvoinstanční zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení s tím, že pokud služební funkcionář popírá svou pravomoc k rozhodnutí, má ji popřít kvalifikovaně a podat návrh na zahájení kompetenčního sporu ke zvláštnímu senátu.

[10] Navrhovatel v návrhu na řešení negativního kompetenčního sporu odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 1. 2019, čj. Konf 11/2018-16, v němž se zvláštní senát zabýval otázkou příslušnosti ve věci rozhodování o náhradě škody a nemajetkové újmy vzniklé v řízení ve věcech služebního poměru dle zákona č. 361/2003 Sb., a dospěl k závěru, že příslušný vydat rozhodnutí o nároku příslušníka na náhradu škody a nemajetkové újmy, které měly příslušníkovi vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí, je správní orgán. V posuzované věci se však žalobce domáhal náhrady nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím vydaným navrhovatelem v kázeňském řízení a náhrady škody spočívající v nákladech správního řízení, v němž se proti nezákonnému rozhodnutí navrhovatele bránil. Zvláštní senát v citovaném usnesení pod body 24 a 25 uvedl, že odpověď na otázku, zda má o nároku příslušníka na náhradu újmy pravomoc rozhodnout soud v civilním řízení nebo správní orgán, se odvíjí od určení rozhodné právní úpravy, podle které je třeba nároky účastníka posoudit, tj. od vyřešení vztahu zákona č. 361/2003 Sb. a zákona č. 82/1998 Sb.

[11] Podstatou současného návrhu je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce správního řízení (řízení ve věcech služebního poměru). V této souvislosti navrhovatel upozornil na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1405/2016, uveřejněné pod číslem 42/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, v němž Nejvyšší soud uzavřel, že projednání a rozhodnutí o nároku na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou správního řízení ve věcech služebního poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., případně průtahy v tomto řízení, patří do pravomoci soudů rozhodujících v občanském soudním řízení. Uvedený závěr je dle navrhovatele navíc podpořen rovněž usnesením zvláštního senátu ze dne 19. 6. 2019, čj. Konf 13/2018-19, v němž zvláštní senát uvedl, že v případě nároku na náhradu nemajetkové újmy vzniklé v důsledku nepřiměřené délky řízení není důvod odchylovat se od ustálené judikatury civilních soudů, dle které jsou k projednání a rozhodování takových sporů povolány soudy v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, v jakém řízení mělo k tvrzeným průtahům, případně nepřiměřené délce řízení, dojít.

[12] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[13] Podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc

Obvodní soud pro Prahu 2 i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát.

[14] Jak navrhovatel správně poukázal, povahou náhrady nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce správního řízení (řízení ve věcech služebního poměru) a příslušností soudů rozhodovat tyto nároky, se zvláštní senát zabýval ve svém usnesení ze dne 19. 6. 2019, čj. Konf 13/2018-19, v němž uvedl, že v případě nároku na náhradu nemajetkové újmy vzniklé v důsledku nepřiměřené délky řízení, není důvod odchylovat se od ustálené judikatury civilních soudů, dle které jsou k projednání a rozhodování takových sporů povolány soudy v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, v jakém řízení mělo k tvrzeným průtahům, případně nepřiměřené délce řízení dojít. Je-li nárok na náhradu nemajetkové újmy opřen o tvrzené průtahy ve správním řízení, případně i o nepřiměřenou délku správního i soudního řízení v jejich souhrnu, jde o odpovědnost vyplývající z veřejnoprávního vztahu, neboť jde o poměr mezi účastníkem správního řízení a rozhodujícím správním orgánem. Žalobce zde přitom tvrdí porušení nikoli hmotného práva, jako v případě újmy způsobené mu nezákonným rozhodnutím, ale porušení procesních práv spočívajících v neprojednání jeho věci bez průtahů, respektive v přiměřené době. Tato práva jsou společná všem účastníkům správních či soudních řízení bez ohledu na povahu nároku, o kterém je v nich rozhodováno. Jinak řečeno, i osoba ve služebním poměru má právo na projednání věci bez průtahů, případně právo na projednání věci v přiměřené lhůtě jako součást práva na spravedlivý proces, zaručeného čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[15] Z uvedeného vyplývá, že žalobcem uplatněný nárok se řídí zákonem č. 82/1998 Sb. Jak se například podává z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, čj. 30 Cdo 161/2017-151, „[p]odle § 3 odst. 1 písm. a) OdpŠk [míněn zákon č. 82/1998 Sb.; pozn. zvláštního senátu] *odpovídá stát za škodu, kterou způsobily státní orgány. Za podmínek stanovených zákonem č. 82/1998 Sb. odpovídá podle § 5 písm. b) OdpŠk stát za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě podle § 13 OdpŠk. Na uvedeném nemění nic ani okolnost, že řízení probíhalo částečně před soudy a částečně před jinými orgány. Jestliže se tedy žalobci domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim měla vzniknout v důsledku porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené, příp. přiměřené lhůtě, je třeba důvodnost jejich nároku posoudit podle § 13 a § 31a OdpŠk*“.

[16] Není přitom na zvláštním senátu, aby přesně kvalifikoval povahu nároku žalobce související s jím tvrzeným neprojednáním jeho nároků bez průtahů, popřípadě v přiměřené době (k rozdílům obou pojmů srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. 30 Cdo 968/2014). Jak vyplývá ze shora uvedeného, tak jako tak je rozhodnutí o uplatněném nároku v pravomoci soudu (výrok I.).

[17] Protože o uplatněném nároku žalobce podle zákona č. 82/1998 Sb. je příslušný vydat rozhodnutí soud, rozhodl zvláštní senát podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., jak je uvedeno ve výroku I.

[18] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. současně zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv

podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem II. zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31. 5. 2016, čj. 31 C 6/2015-93, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

[19] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Obvodní soud pro Prahu 2 bude tedy dále pokračovat v řízení vedeném pod sp. zn. 31 C 6/2015, o zaplacení částky 349 625 Kč s příslušenstvím.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. listopadu 2019

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu